

**INFORMACIJA O PROVEDBI OKVIRNOG ZAKONA
O SREDNJEM STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OBUCI
U BOSNI I HERCEGOVINI**

listopad, 2016. godine

I UVOD

Prema programu rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine ima obvezu informirati Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o provedbi Okvirnog zakona o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Okvirni zakon), te je u tu svrhu i sačinjena ova Informacija.

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je na sjednici Zastupničkog doma, održanoj 4. lipnja 2008. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 23. srpnja 2008. godine, usvojila Okvirni zakon o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini. Zakon je objavljen u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, broj 63/08 a stupio je na snagu 13.08.2008. godine.

Nadzor nad primjenom Okvirnog zakona je njegov važan segment koji treba ishoditi uspostavljanjem učinkovitog modela praćenja njegove primjene, u bliskoj suradnji Ministarstva civilnih poslova i nadležnih obrazovnih vlasti u Bosni i Hercegovini.

Ističemo da je Ministarstvo civilnih poslova, temeljem zaključaka Vijeća ministara BiH iz 2015. godine, a u svezi usvajanja Informacije o provedbi Okvirnog zakona o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini u 2015. godini, pokrenulo aktivnosti na uspostavljanju Radne grupe za izradu novog strateškog dokumenta u području strukovnog obrazovanja, imajući u vidu višestruki značaj ovog područja: za sveukupni ekonomski razvitak Bosne i Hercegovine; za proces programiranja u okviru EU financijske potpore (IPA II) i za provedbu nužnih reformi na putu Bosne i Hercegovine ka Europskoj Uniji. Nažalost, ni nakon više urgencija sve nadležne i druge relevantne vlasti nisu dostavile imenovanja svojih članova u ovoj Radnoj grupi, koja zbog toga još nije formirana ni počela s radom.

II Pregled izvršenja Okvirnog zakona

Okvirnim zakonom i provedbom reformskih projekata u području srednjeg strukovnog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, a u skladu sa europskim deklaracijama (posebice Kopenhaška), različitim komunikacijama, kao i strateškim dokumentom EU Strategija 2020, i Strategijom Jugoistočne Europe 2020, stvorene su pretpostavke za članstvo u takozvanom Europskom prostoru strukovnog obrazovanja. Reforma strukovnog obrazovanja je kontinuirano podržana projektima Europske unije kroz predpristupne programe pomoći (CARDS i IPA). Europska unija u suradnji sa Ministarstvom civilnih poslova i nadležnim vlastima je 2016. godine započela realizaciju aktivnosti novog EU projekta (u okviru IPA 2012) „*Razvoj kvalifikacijskog okvira za strukovno obrazovanje i cjeloživotno učenje*“. Projekt ima za cilj daljnji razvoj kvalifikacijskog okvira za sve razine strukovnog obrazovanja, kao i izradu metodologije priznavanja neformalnog i informalnog obrazovanja, osiguranje kvalitete te prijedlog novog modela financiranja u ovoj vrsti obrazovanja.

Pored navedenog Ministarstvo civilnih poslova zajedno s nadležnim obrazovnim i drugim vlastima u Bosni i Hercegovini u suradnji s ETF-om već četvrti put sudjeluje u takozvanom Torinskom procesu, odnosno pregledu stanja u strukovnom obrazovanju i obuci.

2. Stanje i dinamika usvajanja zakona u oblasti srednjeg strukovnog obrazovanja u kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine

2. 1. Zakonski okvir u srednjem strukovnom obrazovanju i obuci

U pogledu donošenja i usvajanja vlastitih zakona/odnosno usklađivanja zakona s Okvirnim u Federaciji Bosne i Hercegovine nije bilo promjena u odnosu na 2015.godinu. Napominjemo da Republika Srpska i 7 kantona u Federaciji BiH kao i Brčko distrikt BiH imaju vlastite zakone koji reguliraju oblast srednjeg strukovnog obrazovanja (vidjeti tabelu 1).

Međutim u Federaciji BiH vlastite zakone nisu donijeli/uskladili s Okvirnim sljedeći kantoni: Hercegovačko-neretvanski kanton; Srednjobosanski kanton i Kanton 10.

Prema informacijama nadležnih vlasti, u Kantonu 10 osnivanje i rad ustanova srednjeg strukovnog obrazovanja zasniva se na Zakonu o srednjem školstvu („Službene novine Kantona 10, broj: 12/04 i 12/8) koji regulira srednje obrazovanje, a u proceduru je upućen prijedlog izmjena ovog Zakona koji na detaljniji način uređuje srednje strukovno obrazovanje.

Također napominjemo da i nakon urgencija, podatke na osnovu kojih je pripremljena ova Informacija, nisu dostavile nadležne vlasti Hercegovačko-neretvanskog i Srednjobosanskog kantona.

2. 2. Praktična nastava u srednjem strukovnom obrazovanju

Organizacija srednjeg strukovnog obrazovanja je važna, prvenstveno imajući u vidu da je strukovno obrazovanje kompleksan sustav i direktno vezan za tržište rada, a prema podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine najveći broj učenika se upisuje upravo u srednje stručne škole, čak 76,5% što je vrlo blizu europskog prosjeka. Prema dostavljenim informacijama praktična nastava se uglavnom odvija u školskim radionicama. Međutim organizacija prakse u velikoj mjeri ovisi i o vrsti zanimanja i mogućnosti škola i lokalne zajednice. Prema navodima nadležnih ministarstava, postoje različiti primjeri iz prakse: npr. u Kantonu Sarajevu škole za realiziranje praktične nastave zaključuju ugovore sa drugim pravnim licima koji se bave proizvodnjom ili uslužnim djelatnostima (stari zanati, automehaničar, stolar, tapetar, građevinski zanati i sl). U Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, poslodavci iskazuju potrebe za učenicima na praksi i u najvećem broju slučajeva ovi učenici ostaju i dalje raditi u tim firmama/kompanijama.

U Republici Srpskoj, prema navodima nadležnog ministarstva, u skladu sa nastavnim planom i programom, dio praktične nastave za zanimanja u trogodišnjem trajanju izvodi se van škole, u radionicama i firmama. U skladu sa zahtjevima i specifičnostima pojedinih zanimanja (struka Poljoprivreda i prerada hrane), dio praktične nastave se izvodi na otvorenim prostorima.

Na prostoru Brčko distrikta Bosne i Hercegovine postoje četiri srednje škole od kojih su tri stručne. Prema navodima nadležne vlasti, obzirom na brzi razvoj tehnologije, oprema u školama je zastarjela tako da je obavljanje praktične nastave u firmama velika prednost i vrlo često ovi učenici imaju prednost kod zapošljavanja.

Nadležne vlasti su mišljenja da su za organizaciju praktične nastave potrebna znatna finansijska sredstva za opremanje škola, te se u budućem razdoblju treba više napora uložiti u izvedbu praktične nastave u privrednim subjektima.

2.3. Usuglašavanje potreba s tržištem rada

Sukladno Članku 5. Okvirnog zakona „radi osiguranja veze između srednjeg strukovnog obrazovanja i tržišta rada, na entiteskoj, kantonalnoj i na razini Brčko distrikta Bosne i Hercegovine osnivaju se tripartitna savjetodavna vijeća koja imaju savjetodavnu ulogu, a u čiji sastav ulaze predstavnici poslodavaca, sindikata i nadležnih obrazovnih vlasti.“

Ministarstvo civilnih poslova ima obvezu prema istom članku Okvirnog zakona koordinirati zajedničke sastanke tripartitnih vijeća najmanje jednom godišnje, međutim ova obveza nije još uvijek realizirana zbog neuspostavljanja vijeća na svim razinama vlasti.

Do sada su u Federaciji Bosne i Hercegovine tripartitna vijeća su uspostavljena u sljedećim kantonima: Unsko-sanskom; Tuzlanskom; Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, Posavskom i Zapadnohercegovačkom (takozvana povjerenstva)

U Republici Srpskoj, prema informaciji nadležne obrazovne vlasti, u nekim lokalnim zajednicama pri srednjim stručnim školama su uspostavljena tripartitna vijeća.

U Brčko distriktu Bosne i Hercegovine je još u 2009. godini formirano tripartitno vijeće. Formiranjem tripartitnih vijeća na svim razinama bi se omogućio širi dijalog svih zainteresiranih strana u strukovnom obrazovanju, veća usklađenost potreba tržišta rada i upisne politike kao i veće upošljavanje mladih ljudi koji ne nastavljaju svoje školovanje na visokoškolskim ustanovama.

2.4. Trajanje školovanja

Prema Okvirnom zakonu srednje tehničke škole, umjetničke škole i škole posebne namjene, te druge škole koje ispunjavaju uvjete određene klasifikacijom zanimanja, provode četvorogodišnji nastavni plan i program kojim se omogućuje nastavak školovanja na visokoškolskim ustanovama.

Strukovne obrtničke škole imaju trogodišnji nastavni plan i program za stjecanje određenog zanimanja i pripremaju polaznike za tržište rada.

Važno je napomenuti, a što proizilazi i iz informacija koje su dostavile nadležne obrazovne vlasti, da je u slučaju srednjih strukovnih škola sa trogodišnjim trajanjem horizontalna i vertikalna prohodnost kroz zanimanja i kvalifikacije je otežana, što predstavlja veliki izazov.

U posljednje vrijeme se mnogo više pažnje posvećuje obrtničkim zanimanjima, tako na primjer u Kantonu Sarajevu i Republici Srpskoj nadležna ministarstva stimuliraju upis učenika na takozvane tradicionalne obrte (obučar, zlatar, stolar i slično) u vidu dodjele stipendija.

U Federaciji Bosne i Hercegovine u Unsko-sanskom, Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde i Kantonu Sarajevo postoje zakonske mogućnosti za programe u trajanju od jedne ili dvije godine, za one koji nisu iz određenih razloga u mogućnosti završiti trogodišnju školu.

U Republici Srpskoj prema Zakonu o srednjem obrazovanju i vaspitanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, 74/08, 106/09, 104/11 i 33/14) nadležno ministarstvo može za obavljanje manje složenih i jednostavnih poslova utvrditi obrazovanje i obuku kraću od tri godine, kao i vrstu stečene kvalifikacije prema srodnom zanimanju.

U Brčko distriktu Bosne i Hercegovine Zakon o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama je propisao da se mogu realizirati i programi strukovnog obrazovanja za rad u trajanju od jedne do dvije godine, koji rezultiraju stjecanjem kvalifikacija I i II stupnja složenosti, ali i obrazovanje kroz tečajevе (prekvalifikacije/dokvalifikacije, te specijalističko obrazovanje).

2.5. Razvoj i sadržaj nastavnih planova i programa

U tijeku reforme srednjeg strukovnog obrazovanja najveća pažnja je bila posvećena reformi nastavnih planova i programa i izradi modularnih nastavnih planova i programa. Još od 1998. godine u Bosni i Hercegovini su započeli projekti sa ciljem izgradnje modularnih kurikuluma za srednje strukovno obrazovanje. U tijeku različitih projektnih aktivnosti razvijeni su modularni kurikulumi za ukupno 79 zanimanja. Prema Okvirnom zakonu Članak 8. stavak (3) „*nastavni plan i program razvija se, koliko god je to moguće, primjenom modularne metodologije.*

Prema izvještaju EU VET IV projekta iz 2012. godine modularni nastavni planovi i programi se koriste u 60% škola u Bosni i Hercegovini.

U Federaciji BiH se na primjer u Unsko-sanskom kantonu modularni NPP primjenjuju u 95% zanimanja. U Tuzlanskom kantonu od ukupnog broja NPP 50% su modularni, a u stručnim školama u Kantonu Sarajevo je 18%, a u Kantonu 10 svega 8% od svih nastavnih planova i programa koji su u upotrebi.

U Republici Srpskoj su modularni nastavni planovi i programi u svim srednjim i tehničkim školama u upotrebi, što je 100%.

U Brčko distriktu Bosne i Hercegovine modularni nastavni planovi i programi se koriste u svim strukovnim školama, odnosno 100%.

Kada je u pitanju članak 8. stavak (5) koji se odnosi na upotrebu jezika konstitutivnih naroda u nastavi, nadležne vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine su navele da se sukladno zakonima nastava izvodi na jezicima konstitutivnih naroda. U Republici Srpskoj nadležno ministarstvo sukladno članku 9. Zakona o srednjem obrazovanju („Službeni glasnik Republika Srpska“, 74/08, 106/09, 104/11 i 33/14) „*propisano je da se nastava u srednjem obrazovanju izvodi na službenim jezicima konstitutivnih naroda, uz korišćenje oba službena pisma, ćirilica i latinica. U školama se ne može vršiti diskriminacija učenika pri prijemu, učešću u aktivnostima škole ili u bilo kojoj drugoj odluci koja se odnosi na tog učenika, na osnovu toga što u školi, u pisanom ili usmenom izražavanju koristi bilo koji od jezika konstitutivnih naroda.*“ U Brčko distriktu Bosne i Hercegovine se u potpunosti poštuje zakonska odredba o upotrebi jezika konstitutivnih naroda u nastavi.

2.6. Autonomija škole

Člankom 12. Okvirnog zakona se predviđa sloboda škole da izrađuje i realizira sadržaje prema zahtjevima lokalnog tržišta rada. U praksi, prilikom izrade nastavnih planova i programa, stručni aktivni najčešće konzultiraju poslodavce odgovarajuće struke, kako bi nastavni sadržaji bili sačinjeni na način da učenici po završetku obrazovanja steknu vještine i kompetencije koje su poslodavcima nužne. Pored toga, nastavni planovi i programi kako su to

izvjestile nadležne vlasti su fleksibilni u dovoljnoj mjeri, obzirom da omogućavaju do 30% slobode u izmjeni sadržaja kod samog planiranja i programiranja nastavnih sadržaja na razini škole. Ova činjenica daje mogućnost školi da se sadržaji što je moguće više prilagode promjenama, odnosno potrebama na tržištu rada.

U velikom broju škola postoje i savjetodavna vijeća u čijem radu sudjeluju i predstavnici poslodavaca onih profila za koje se izrađuju novi nastavni planovi i programi ili se vrši usklađivanje postojećih. Shodno potrebama tržišta rada uvode se nova zanimanja na razini lokalnih zajednica poput tehničara za mehatroniku, tehničara na CNC mašinama, agroturističkog tehničara, mašinskog mehaničara za kompjutersko konstruiranje, te neka tradicionalna zanimanja poput zlatar, obučar i slično.

U nastavku je tablični prikaz dinamike usvajanja zakona u srednjem strukovnom obrazovanju i obuci po svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini (Tablica 1.)

Tablica 1. Pregled dinamike usvajanja zakona u srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini

<i>R.br.</i>	<i>Entitet/Kanton/Distrikt</i>	<i>Datum donošenja Zakona</i>	<i>Novine i datum objavljivanja Zakona</i>	<i>Datum stupanja na snagu</i>
1.	Republika Srpska	06.11.2009.	„Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 106/09, 08.11.2009.	16.11.2009.
2.	Zeničko-dobojski kanton	07.12.2009.	„Službene novine Zeničko –dobojskog Kantona“, broj 19/09, 31.12.2009	08.01.2010.
3.	Odjel za obrazovanje Vlade Brčko distrikta BiH	27.03.2008.	„Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 10/08	24.04.2008.
4.	Unsko-sanski kanton	04.07.2012.	„Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj 17/12	03.09.2012.
5.	Srednjobosanski kanton/ Kanton Središnja Bosna	Usvojen Nacrt zakona 21.8.2013.	-	-
6.	Posavski kanton	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu od 28.06.2011. godine	„Narodne novine Posavskog kantona“, broj:4/11	-
7.	Tuzlanski kanton	22.12.2012.	„Službene novine	siječanj

			Tuzlanskog kantona“, broj: 17/11	2012.
8.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	01.07.2011.	„Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj 10/11	12.07.2012.
9.	Hercegovačko-neretvanski kanton	Zakon je u fazi izrade	-	-
10.	Zapadnohercegovački kanton	22.12.2013.	Narodne novine Zapadnohercegovačkog kantona , broj: 22/13	siječanj 2014
11.	Kanton Sarajevo	01.09.2010.	Službene novine Kantona Sarajevo, broj:23/10	2.09.2010
12.	Kanton 10	Zakon u formi nacрта	-	-

III. Provedba Okvirnog zakona o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini iz nadležnosti Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje

U skladu s Okvirnim zakonom Agencija ima obveze u pogledu *revidiranja klasifikacije zanimanja (članak 2), primjena, praćenje i poboljšanje nastavnog plana i programa (članak 9), standardi ocjenjivanja (članak 10) i završni ispit/matura (članak 11).*

3.1. Pokretanje i praćenje procesa strukturiranja klasifikacije zanimanja

Prema dostavljenim informacijama Agencija kontinuirano prikuplja podatke, prati promjene u strukturi zanimanja kroz izradu standarda zanimanja, a u budućnosti ove aktivnosti trebaju biti sinkronizirane sa daljnjim razvojem Kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini.

3.2. Zajednička jezgra nastavnih planova i programa

U području zajedničke jezgre nastavnih planova i programa (ZJNPP) do sada je urađena ZJNPP za bosanski, hrvatski i srpski jezik; ZJNPP za strane jezike; ZJNPP za prirodoslovlje i društveno-humanističko područje; ZJNPP za povjest; ZJNPP za građansko obrazovanje; ZJNPP za matematiku, tehniku i informatiku; ZJNPP za kroskurikularno i međupredmetno područje. U dokumentima su definirani ishodi učenja od kraja predškolskog odgoja pa do kraja srednjeg obrazovanja. ZJNPP za općeobrazovne predmete je temelj za reviziju postojećih nastavnih planova i programa i u srednjem strukovnom obrazovanju što predstavlja novi izazov za Agenciju.

3.3. Standardi/ocjenjivanje

U 2015. godini, prema dostavljenim podacima, Agencija je doradila metodologiju za izradu standarda zanimanja i pored 10 standarda zanimanja u porodici poljoprivreda i prerada hrane izrađeno je još šest standarda zanimanja u porodicama šumarstvo i obrada drveta, mašinstvo i obrada metala i ugostiteljstvo i turizam. U 2016. godini razvijen je standard za jedno zanimanje u porodici mašinstva i obrade metala. Uspostavljeni VETIS sustav nije inoviran sa potrebnim informacijama o nastavnim planovima i programa koji su u upotrebi u svim školama u Bosni i Hercegovini, kao i drugim informacijama o školama, nastavnicima i slično. Posljednji podaci su iz 2012. godine. Potrebno je dalje unaprijeđivati bazu podataka VETIS sustava.

3.4. Završni ispit/matura

U okviru EU Twinning projekta, Agencija je u 2013. godini izradila dokument pod radnim nazivom „*Smjernice za izradu pravnih akata za provedbu eksterne mature*“. U tom dokumentu je predložen model maturalnog ispita za opće i srednje strukovno obrazovanje. Također novi EU projekt „*Razvoj kvalifikacijskog okvira za opće obrazovanje*“, treba ponuditi model/ smjernice za provedbu eksterne mature u Bosni i Hercegovini. U tijeku su aktivnosti u ovom području.

IV Aktivnosti Ministarstva civilnih poslova na izradi novog strateškog dokumenta u oblasti strukovnog obrazovanja

Srednje strukovno obrazovanje je u fokusu obrazovne reforme u Bosni i Hercegovini kao i u svim zemljama Europske unije. Ovo područje obrazovanja direktno utječe na ekonomski rast i napredak, a u tranzicijskim zemljama ima važnu ulogu u obnovi privrede putem stvaranja potrebnog ljudskog kapitala, te u socijalnim reformama i strategijama zapošljavanja.

Bosna i Hercegovina je u tijeku procesa programiranja novih projekata u okviru EU financijske potpore (IPA II) za zemlje kandidate i potencijalne kandidate. Za ovu vrstu financijske pomoći potrebno je donijeti i strateške dokumente na razini Bosne i Hercegovine u odgovarajućim oblastima. Strategija razvoja strukovnog obrazovanja i obuke 2007-2013 je istekla, te je još u 2014. godini Ministarstvo civilnih poslova pokrenulo aktivnosti na izradi Informacije o izvršenju Strategije razvoja strukovnog obrazovanja i obuke 2007-2013 koju je Vijeće ministara usvojilo u 2015. godini i zaključkom zadužilo Ministarstvo civilnih poslova da pokrene aktivnosti u ovom području. U tu svrhu nadležne obrazovne vlasti, kao i druge odgovarajuće institucije, su, na zahtjev Ministarstva civilnih poslova, imenovale svoje predstavnike u radnu grupu. Međutim, i pored osigurane financijske potpore od strane međunarodnih donatora, radna grupa nije započela aktivnosti. Samo Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske nije još uvijek imenovalo svoje predstavnike za rad u toj radnoj grupi. Napominjemo, da predstavnici međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini koje se bave obrazovanjem i obukom pokazuju veliki interes za pružanjem financijske i tehničke potpore za izradu ovog značajnog strateškog dokumenta.

V Rezime

Iz navedenog teksta se može zaključiti da nije bilo promjena u odnosu na predhodnu Informaciju (2015. godina) u području donošenja novih, odnosno usklađivanja vlastitih zakona nadležnih obrazovnih vlasti u Bosni i Hercegovini s Okvirnim zakonom. Nadležne obrazovne vlasti Srednjobosanskog kantona, Hercegovačko-neretvanskog kantona i Kantona 10 još uvijek nisu donijeli, odnosno uskladili vlastite zakone s Okvirnim zakonom. Prema informacijama nadležnih vlasti ovaj proces će biti završen u sljedećem razdoblju (do kraja 2016. godine ili početkom sljedeće godine).

U području usklađivanja nastavnih planova i programa s tržištem rada postoji stalni napredak u pogledu suradnje škole i poslodavaca uspostavljanjem savjetodavnih vijeća u školama i tripartitnih vijeća na razini entiteta, kantona, odnosno Brčko distrikta Bosne i Hercegovine koja mogu doprinijeti boljoj suradnji obrazovanja i tržišta rada, uspješnoj politici i većoj zapošljivosti učenika koji završavaju strukovno obrazovanje.

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, je u ovom izvještajnom razdoblju ostvarila napredak u realizaciji aktivnosti koje su vezane za provedbu članaka 9. i 10.

Okvirnog zakona, a koji se odnose na ZJNPP i standarde zanimanja. Agencija je ove aktivnosti provodila uz potporu međunarodnih organizacija.

Ministarstvo civilnih poslova je prikupilo i analiziralo informacije koje su dostavile nadležne obrazovne vlasti, i s tim u vezi utvrdilo određene potrebe i prioritete. Na temelju svega navedenog, u povodu razmatranja i usvajanja Informacije o provedbi Okvirnog zakona o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donosi sljedeće:

ZAKLJUČKE

1. Usvaja se Informacija o provedbi Okvirnog zakona o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini.
2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine konstatira da obveza usklađivanja, odnosno donošenja vlastitih zakona o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci na temelju Okvirnog zakona o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini, nije još uvijek izvršena u zadatom roku i apelira na nadležne obrazovne vlasti Srednjobosanskog kantona, Hercegovačko-neretvanskog kantona i Kantona 10 da u što kraćem roku usvoje vlastite zakone o strukovnom obrazovanju i obuci, a koji će biti usklađeni s Okvirnim zakonom.
3. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine apelira na nadležne obrazovne vlasti da ulože dodatne napore kako bi se izvršile sve obveze propisane Okvirnim zakonom o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini.
4. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine poziva nadležne obrazovne vlasti, kao i odgovarajuće partnere, da u suradnji sa Ministarstvom civilnih poslova, u što skorijem roku započnu sa aktivnostima izrade novog dokumenta strateškog tipa u području strukovnog obrazovanja.
5. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine prepoznalo je napredak koji je Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje postigla u području zajedničkog jezgra nastavnih planova i programa (ZJNPP) i ukazuje na potrebu daljeg rada na revidiranju klasifikacije zanimanja, razvoju novih standarda zanimanja, evaluacije nastavnih planova i programa i ažuriranja podataka u okviru informacijskog sustava VETIS.
6. Zadužuje se Ministarstvo civilnih poslova da Informaciju o provedbi Okvirnog zakona o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini sa zaključcima dostavi nadležnim entitetskim i kantonalnim ministarstvima obrazovanja i skupštinama, te Odjelu za obrazovanje Vlade Brčko distrikta kao i Skupštini Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.